

Institut de cultura : **ARXIU HISTÒRIC**
DE LA CIUTAT

**Seminari d'Història
de Barcelona**

**La gran novel·la
sobre Barcelona.
De Narcís Oller fins avui**

Curs d'Història de Barcelona, 2005

El títol d'aquest curs juga amb l'enunciat d'un tòpic enfadós en els ambients literaris barcelonins des del tombant de la dècada dels vint als trenta del segle XX. Tàcit o explícit, s'ha mantingut a través de contextos històrics i culturals diferents i ha anat mostrant, cada cop amb més evidència, una progressiva pèrdua de sentit a mesura que aquests contextos canviaven i que les poètiques narratives s'anaven superposant fins a deixar de ser bel·ligerants entre elles. És per això que Sergi Pàmies el va convertir en el títol d'un dels seus llibres de relats breus amb una clara intenció irònica, que recollim com a punt de partida d'una revisió històrica i crítica de la imatge literària de la ciutat de Barcelona construïda i reelaborada a partir del segle XIX i fins avui mateix.

De fet, la modernitat queda simbolitzada, a Catalunya i potser fins i tot a Espanya, en la construcció d'una ciutat industrial, comercial, oberta a Europa i amb vocació de capital. Receptacle de diferents onades migratòries que obliguen a enderrocar les muralles i a iniciar una expansió urbanística en diferents etapes que tot just ara sembla haver arribat al límit d'un model de creixement, Barcelona ha estat i és encara objecte de reflexió política, econòmica, social i cultural a través d'un llenguatge que, en general, s'allunya de la fredor de les ciències objectives i converteix la ciutat en una construcció orgànica equiparable més a un personatge literari que no pas a una mera escenografia. Complexa, plena de contradiccions, problemàtica, paradoxal, la imatge literària de Barcelona gravita entre la idealització i la demonització, esdevé el mirall de les pors i la inquietud de l'individu modern davant les transformacions de la societat, és el marc on es produeixen les grans batalles de l'època contemporània, dóna forma a l'ideal de progrés i compendia les frustracions que comporta la pèrdua d'aquest ideal.

Tot i que en la construcció de la imatge de la Barcelona moderna hi participen les diferents arts, la novel·la és el gènere realista i socialitzador per excel·lència i, en incorporar, a diferència de les arts plàstiques, la temporalitat, permet una imatge en moviment que pot reflectir no només el resultat dels canvis topogràfics i socials, sinó el mateix procés que hi ha conduït.

La durada del curs és de 15 sessions, que tindran lloc els dimecres, entre el 19 de gener i el 4 de maig de 2005, de les 19 a les 20.30 hores, a la sala d'actes de l'Arxiu Històric de la Ciutat.

Matrícula: 75 euros.

Assistència a conferències sense matriculació: 6 euros/conferència.

Per formalitzar la inscripció cal trucar a l'Arxiu Històric de la Ciutat-Seminari d'Història de Barcelona, de 9 a 14 hores, fer el pagament en qualsevol oficina de la Caixa de Pensions, al compte corrent: Institut de Cultura de Barcelona, 2100 3236 83 2200065134, codi *curs Oller*, i trametre el comprovant de l'ingrés per correu o fax.

Arxiu Històric de la Ciutat Seminari d'Història de Barcelona

Casa de l'Ardiaca

Carrer de Santa Llúcia, 1

08002 Barcelona

Tel. 93 318 11 95 / Fax 93 317 83 27

A/e: shb@mail.bcn.es

La gran novel·la sobre Barcelona. De Narcís Oller fins avui

Direcció: Margarida Casacuberta i Marina Gustà

- 19 de gener **Barcelona en l'obra dels narradors catalans
anteriors a Narcís Oller**
Enric Cassany (Universitat Autònoma de Barcelona)
- 26 de gener **Les Barcelones de Narcís Oller**
Rosa Cabré (Universitat de Barcelona)
- 2 de febrer **La Barcelona del senyor Esteve**
Margarida Casacuberta (Universitat de Girona)
- 9 de febrer **La descoberta literària del districte cinquè**
Jordi Castellanos (Universitat Autònoma
de Barcelona)
- 16 de febrer **“L’atracció de les ciutats”: imatges folclòriques
de Barcelona**
Eulàlia Pérez-Vallverdú (Universitat Autònoma
de Barcelona)
- 23 de febrer **Mite i realitat en la Barcelona de Josep M.
de Sagarra**
Marina Gustà (Universitat de Barcelona)
- 2 de març **Les Barcelones imaginades de Carles Soldevila**
Núria Santamaria (Universitat Autònoma
de Barcelona)

- 9 de març **La Barcelona de Mercè Rodoreda**
Maria Campillo (Universitat Autònoma de Barcelona)
- 16 de març **La Barcelona dels narradors de postguerra**
Jaume Aulet (Universitat Autònoma de Barcelona)
- 30 de març **Les altres Barcelones: Xavier Benguerel, Vicenç Riera Llorca, Lluís Ferran de Pol i Paco Candel**
Julià Guillamon (crític literari)
- 6 d'abril **A la recerca d'identitat: la Barcelona de Terenci Moix i de Montserrat Roig**
Neus Real (crítica literària)
- 13 d'abril **Les Barcelones actuals**
Ponç Puigdevall (crític literari)
- 20 d'abril **La Barcelona recordada en la narrativa de Juan Marsé**
Fernando Valls (Universitat Autònoma de Barcelona)
- 27 d'abril **Les reconstruccions històriques: d'Ignasi Agustí a Eduardo Mendoza**
Francesc Foguet (Universitat Autònoma de Barcelona)
- 4 de maig **Cloenda: "La gran novel·la sobre Barcelona"**
Margarida Casacuberta i Marina Gustà